

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XIV. a Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPUT XIII.

a Clemens III.

EA noscitur, &c. Quod utique fraternitas tua diligenter attendens, certificari humiliter postulavit de eis, qui violentas manus in clericos aliqua temeritate injiciunt, nec eis suppetunt facultates, ut ad sedem Apostolicam valeant laborare: quomodo his scilicet possit salubriter provideri? Super quo taliter tibi duximus respondendum, ut mulieres, quas sexus fragilitas non permittit ad sedem venire Apostolicam Sedem non venerint, ab Episcopis valeant salutis remedium accipere, & eorum officio fidelium communioni restitui, satisfacto juxta facultates iis, quibus per eos constiterit injurias irrogatas. Alios autem, sive pauperes, sive divites, Sedi Ap. vel Legato, ut beneficium absolutionis obtineant, necesse est presentari. Si vero hujusmodi infirmitatis tempore timore mortis beneficium fuerit absolutionis indultum, per juramentum eis injungatur, ut postquam fuerint sanitati restituti, ad Romanam Ecclesiam, vel ejus Legatum accedant, mandatum super talibus recepturi.

NOTÆ.

- I. a Clemens III. Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. i. nullibi tamen exprimitur, cui rescribat Pontifex.
b Mulieres. De quibus egi supra in c. mulieres.
c Senes. Qui autem dicantur senes quoad

hanc absolutionem promerendam, exponunt Barbosa de potest. Episcopi alleg. 41. num. 27. Diana d. tract. 4. p. 9. resol. 60.

d Valetudinaris. Id est quacunque corporis impotentia impediti, etiam si non imminet periculum mortis: & in hac parte standum est iudicio medicorum, ut resolvit Barb. d. alleg. 41. num. 25.

CAPUT XIV.

a Idem.

CUM non ab homine. Et infra: A nobis itaque fuit ex parte tua quaesitum, an tenearis a communione illius abstinere, qui pro temeraria manuum injectione, in sententiam incidit, antequam excommunicatus publice nuntietur; & an incident in canonem lata sententia interfectores clericorum, aut Presbyterorum illorum, qui abjecto suscepti ordinis ministerio, in publicis bellis, vel etiam praeter bella se homicidiis polluere non verentur, cum in commestationibus & ebrietatibus, atque rapinis, & aliis enormitatibus aequae sunt, ut laici, vel deterius debachantes. In secunda igitur consultatione taliter respondemus, quod a communione ejus, qui pro sacrilegamanuum injectione in clericum antedictum in excommunicationem incidit, licet denunciatus non sit, ab hoc debeas abstinere, nisi forte id tibi soli pateret, in quo casu ipsum private tantummodo evitabis, quamdiu ab Ecclesia toleratur; ut saltem verecundiae rubore suffusus, prolatenti excessu taliter satisfacere compellatur. In articulo vero quaestiones tertiae tale praebemus responsum, ut occisores clericorum, vel Presbyterorum, qui ut dictum est, contempto clericali habitu, tyrannidi & enormitati se invereconde commiscant, in odium clericalis excessus, & in terrorem, atque correctionem similium canone lata sententia laici minimè coërceantur, injungatur tamen eis poenitentia competens aliquantulum asperior, quam si omninò in laicos talia commississent. Praeterea, quia nemo desperandus est, dum fuerit in mortali corpore constitutus, cum id, quod differtur, aliquando consilio postmodum maturiore perficiatur; ad ultimum quoque, quod consuluisti nos, si de jure communi tibi liceat, ac suffraganeis tuis illos, qui pro temeraria manuum injectione excommunicationis sententia percelluntur, absolvere; huic manifestius respondemus, quod observata exceptione quorundam quae in decretalibus c. Alexandri III. continetur, hoc nemini liceat, nisi Apost. Sed. gaudeat privilegio speciali. Verumtamen volentes illis, qui in tam remotis partibus tuae provinciae commorantur, dispensatione providere paterna: f. t. p. literis indulgemus, ut illos, qui taliter excommunicati sunt, ipso jure, si corporum impotentia, aut paupertas eos impediatur, aut aliqua inevitabilis, & manifesta necessitas, dummodo satisfaciant iis, quos offenderint, & aliquam agant poenitentiam, ad correctionem sui, ceterorumque terrorem, a sententia excommunicationis, auctoritate Apost. fretus absolvas: si tamen ex persecutione hujusmodi laesio corporalis enormis, aut mors non fuerit subsequuta; nimirum in his omnibus, si quis Sanctorum Patrum statuta

statuta diligenter perferretur, nihil novum nos respondisse reperiet, sed quod antiquum est, quasi quadam manu sollicitudinis innovasse.

NOTÆ.

debilitas, de qua superiori textu, ob infirmitatem, vel ob ætatem.

e *Paupertas.*) Pauperes enim possunt absolvi ab Episcopo, *cap. quod de his, cap. quamvis, hoc tit.* non solum mendicantes, verum & non habentes congruam sustentationem, qui tamen attento statu personæ indigere videantur. Barbosa *de potest. Episc. alleg. 41. n. 24.* Et qui dicantur pauperes quoad hoc beneficium absolutionis, arbitrio Episcopi relinquunt, cum aliis resolvit Barbosa *ibi.*

1. a *Idem.*) Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 2.* sed veram inscriptionem hujus textus dedi *in cap. cum non ab homine, de judic.*
 b *Bellis.*) Contra tradita supra *in cap. petitio, de homicid.*
 c *Alex. III.*) Relatus *in c. 1. 2. & seqq. hoc titulo.*
 d *Corporum impotentia.*) Veluti si est nimia

CAPUT XV.

^a Idem

Cum desideres, quid tua fraternitas observare debeat super iis, quæ dubietatem continent, Apostolicæ Sedis rescripto plenius edoceri; nos qui licet immeriti ex accepto administrationis officio consultationibus respondere cogimur singulorum, &c. *Et infra:* Fuit autem primæ quæstionis tenor hujusmodi, utrum alicui excommunicato, qui mandato Ecclesiæ stare juravit, & ante absolutionem Episcopus ei communionem reddidit, sit communicandum ab aliis; & an Episcopus id facere debeat. Cui siquidem quæstioni taliter duximus respondendum, quod cum cautio juratoria, quam hodie qui excommunicati sunt, præstant, potius ad cautelam ex consuetudine Ecclesiæ, quam ex rigore canonum sit inducta, neque momenti tam validi reputetur, ut nisi absolutionis beneficium subsequatur, ille, qui excommunicatur, debeat communioni aliorum restitui, præsertim cum ex eo juramento absolutionem consecutus non sit, & constet eum excommunicatum fuisse, & verum sit, absolutum non esse; non potest ^b Episcopus, nec debet ei communionem dare; neque alij eidem ^c communicare, nisi fuerit secundum formam ecclesiasticam post juramentum præstitum absolutus; quia secundum ^d Apostolorum canones, & ^e Fabiani statuta Pontificis, qui cum excommunicato scienter communicaverit, est communionem privandus; immò juxta ^f Isidori statuta, cum eo excommunicationis contrahit pœnam. Secundæ quæstioni statuta canonum, & præcipue piæ memoriæ Alex. III. prædecessoris nostri sequentes, hunc finem duximus imponendum, quod si publica fama est, aliquem verberasse clericum, neque Episcopus, neque alii ei communicare debent, nisi ad arbitrium Episcopi de hoc se purgaverit, vel ad majorem ^g cautelam beneficium absolutionis acceperit. Tertio loco tua discretio requisivit, si clericus verberatus ab aliquo querimoniam apud suum Episcopum deposuerit, & testes producere paratus fuerit, sed Episcopo mediante, & communicante ei, qui clericum verberavit, amicabiliter cum eo composuerit, & reconciliatus ei fuerit, an ei communicandum sit ab aliis? Super quo taliter respondemus, quod licet ille qui violentas manus injecerit, ei, quem laesit, satisfecisse videatur, Ecclesiæ tamen quam offendit, ex hoc non satisfecisse dignoscitur, & nisi forma ecclesiastica, quæ pro absolutione talium, ut supra dictum est, introducta est, observetur, non est ei communicandum. Ultima præterea quæstionis omnes perplexiones resolvimus, quod cum in pari stilo criminis conquadretur, qui clericum ^h captivum retinet, licet violentas manus in ipsum non injecerit; ut is, qui violentas manus injecerit, est evitandus, nec est communioni fraternæ reducendus, nisi juxta formam Ecclesiæ fuerit, ut supra dictum est, absolutus.

NOTÆ.

^a *Idem.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 4.* nullibi tamen exprimitur cui rescribat Clemens III.

b *Communicare.*] Juxta tradenda *infra in cap. significavit.*

- I. c *Potest Episcopus.*] Immo nec ipse Romanus Pontifex potest cum excommunicatis communicare; & si sine justa causa etiam in humanis communicaverit, gravem culpam incurrit, ut docuerunt Glossa verbo *Vitare, in cap. nulli 8. hoc tit.*
 DD. Gonzal. in *Decretal. Tom. V.*

Covarr. *in cap. alma, p. 1. §. 1. num. 2.* Suarez *de censur. disput. 2. sect. 1. num. 11. & disput. 6. sect. 4. num. 5.* Sayrus *in clavi Regia lib. 2. cap. 11. num. 28.* Henriquez *in summa. lib. 13. cap. 3. num. 4.* Albertus Pigijs *lib. 4. de Eccles. hierarch. cap. 8.* Barb. *in cap. 1. n. 2. 93. dist. Marius Alterius de censur lib. 1. dist. 11 cap. 4.* Theoph. *tom. 14. de liter. monit. lib. 2. cap. 2.* quia licet præceptum hoc vitandi excommunicatos non sit juris divini, ut *ex cap. 16. & 18. Matthai, juncto c. sicut 16. c. excommunicatos 17. 11. q. 3.* nonnulli voluerunt relata Gibalino *de censur. disquisit. 3. q. 1. consel. 2.* & tantum sit juris

positivi,